'ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ଶୁକ୍ରବାର' AIPSN **ତରଫରୁ ଜଳବାୟୁ ଜନିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ** ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ମତାମତ: ୨୩ **ସେପ୍ଟେମ୍ବର** ୨୦୨୨ |

ତଥାକଥିତ 'ଜଳବାୟୁ ଷ୍ଟ୍ରାଇକ୍' କାର୍ଯ୍ୟ, ମୁଖ୍ୟତଃ ଛାତ୍ର, ଯୁବକ ଏବଂ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ଗତିବିଧି ସହିତ ଜଡିତ, 2018 ରେ ସ୍ୱିଡେନ୍ କିଶୋରି କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତା ଗ୍ରେଟା ଥନବର୍ଗଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ସର୍ବଭାରତୀୟ **'ଶୁକ୍ରବାର ପାଇଁ ଭବିଷ୍ୟତ'** ଅଭିଯାନର ଏକ ଅଂଶ ଭାବରେ ସାରା ବିଶ୍ୱରେ ଆସନ୍ତା ଶୁକ୍ରବାର 23 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 2022. ଏହି ଦିବସ ପାଳନ କରାଯାଉଛି | ଅନ୍ୟ ଦେଶରେ ଜଳବାୟୁ ପ୍ରଚାରକମାନଙ୍କ ସହିତ ଅଲ-ଇଣ୍ଡିଆ ପିପୁଲ୍ସ ସାଇନ୍ସ ନେଟୱାର୍କ (**AIPSN**) ମଧ୍ୟ ସେହି ଦିନକୁ ସମଗ୍ର ଭାରତ ବର୍ଷରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଆୟୋଜନ କରୁଛି |

ଚଳିତ ବର୍ଷ 'ଜଳବାୟୁ ଷ୍ଟ୍ରାଇକ୍' କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବିଶେଷ ମହତ୍ତ୍ୱ ହେଉଛି କାରଣ ବୋଧହୁଏ ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ଅପେକ୍ଷା ଜଳବାୟୁ ପ୍ରଭାବ ଅଧିକ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଛି ଏବଂ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ମୁହଁରେ ଚାପୁଡ଼ା ମାରିବା ଭଳି ପ୍ରଭାବ ପକାଇଛି ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ଅଣଦେଖା କରିବାର ସମସ୍ତ ଗୁରୁତର ପରିଣାମ ଏବଂ କାରଣଗୁଡିକ ଆମକୁ ମନେ ପକାଇ ଦେଇଛି। ଏହା ଜୀବାଶ୍ମ-ଇନ୍ଧନ ଭିତ୍ତିକ ଶକ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅସ୍ଥାୟୀ ଅର୍ଥନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ବହୁଳ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ବିପୁଳ ପରିମାଣର ଗ୍ରୀନ୍ ହାଉସ୍ ଗ୍ୟାସ୍ (GHG) ଛାଡିଛି, ବିଶେଷକରି ବିକଶିତ ଦେଶଗୁଡିକ ଯାହା 70% ରୁ ଅଧିକ ଜମା ହୋଇଥିବା ବାୟୁମଣ୍ଡଳୀୟ GHG ପାଇଁ ଦାୟୀ | ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରମାଣ ବଢୁଛି, ବିଶେଷତଃ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ୬ଷ୍ଠ ଏସେସ୍‌ମେଣ୍ଟ ରିପୋର୍ଟ ଆନ୍ତଃ - ସରକାରୀ ପ୍ୟାନେଲର ଷଷ୍ଠ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ରିପୋର୍ଟ (6th Assessment Report of the Inter-governmental Panel on Climate Change (IPCC))ରେ ଏବଂ ଗତ ଦୁଇ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଆଇପିସିସିର ୩ ଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରିପୋର୍ଟ (3 Special Reports of IPCC)ରେ, ବିଶ୍ୱର ହାରାହାରି ତାପମାତ୍ରା କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି ଏବଂ ଏପରିକି ଶିଳ୍ପ ଯୁଗ ତୁଳନାରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ସ୍ତର 1.2 ଡିଗ୍ରୀ C ଅଧିକ, ଜଳବାୟୁରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଭାବ ପୂର୍ବ ଆଶଙ୍କା ଠାରୁ ଅଧିକ ତୀବ୍ରତା ସହିତ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଘଟୁଛି | 2015 ରେ ଲ୍ୟାଣ୍ଡମାର୍କ ପ୍ୟାରିସ୍ ଚୁକ୍ତିରେ ସମସ୍ତ ଦେଶ ଦେଇଥିବା ନିର୍ଗମନ ହ୍ରାସ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ସତ୍ତ୍ୱେ ଏବଂ 2021 ମସିହାରେ ଗ୍ଲାସ୍ଗୋ ସମ୍ମିଳନୀରେ ହୋଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ସତ୍ତ୍ୱେ ବିଶ୍ୱର ତାପମାତ୍ରା 2 ଡିଗ୍ରୀ C କୁ ବଢ଼ିଛି, ଯାହା ୧.୫ ସୀମିତ ରଖିବାରେ ବିଶ୍ୱର ନିଷ୍ପତ୍ତି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକାରି ହେଉ ନାହିଁ। ବିଶ୍ୱରେ ବିଶେଷକରି ଅସୁରକ୍ଷିତ ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜ ଦେଶ, ସର୍ବନିମ୍ନ ବିକଶିତ ଦେଶ ଏବଂ ସାଧାରଣତଃ ବିକାଶଶୀଳ ଦେଶଗୁଡିକର ଲୋକମାନେ ଏକ ଅନିଶ୍ଚିତ, ଦୁର୍ବଳ ଏବଂ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଭବିଷ୍ୟତର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛନ୍ତି|

ଅନେକ ବିକଶିତ ଦେଶ ସମେତ ଅନେକ ଦେଶ ଗତ ବର୍ଷ ଏବଂ ପରେ ପୁଣିଥରେ ଚଳିତ ବର୍ଷ ଜଳବାୟୁ ପ୍ରଭାବର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଛନ୍ତି। ଗତ ବର୍ଷ ଜର୍ମାନୀ, ବେଲଜିୟମ, ଉତ୍ତର ୟୁରୋପରେ ବିରଳ ଏବଂ ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ଏବଂ ବନ୍ୟା ପରିସ୍ଥିତି ଦେଖାଦେଇଛି ଏବଂ ଗତ ବର୍ଷ ବାଲକାନ ଏବଂ ଇଟାଲୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ବ୍ୟାପିଛି, ଯାହା ଧନସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଓ ମାନବ ଜୀବନରେ ବହୁ କ୍ଷତି ସହିବା ସହିତ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ଏବଂ ଭୟଙ୍କର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଛି ଯାହାକି ଅନେକଙ୍କୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିଛି | ଗତ ଦୁଇ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ପେନ୍, ପର୍ତ୍ତୁଗାଲ ଏବଂ ଇଟାଲୀରେ ପ୍ରବଳ ମରୁଡ଼ି ସହିତ ଗରମ ପବନ ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗିଯାଇଛି | ଉତ୍ତାପ ତରଙ୍ଗ ବା ଗରମ ପବନ, ଦୀର୍ଘ ମରୁଡ଼ି ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗିବା ଦ୍ୱାରା ଆମେରିକା ଏବଂ କାନାଡାକୁ ମଧ୍ୟ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଛି, ଯେଉଁଠି ତାପମାତ୍ରା 50C ଛୁଇଁଛି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦକ୍ଷିଣ-ପଶ୍ଚିମ ଆମେରିକାରେ ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଧରି ମରୁଡ଼ି ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହେବା ସହିତ ଜଳ ସମସ୍ୟା ଉତ୍କଟ ଭାବରେ ଦେଖାଦେଇଛି |

ପଡୋଶୀ ପାକିସ୍ତାନରେ ଭୟଙ୍କର ବନ୍ୟା ପରିସ୍ଥିତି ଦେଖିଛୁ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଲୋକମାନେ ଅତ୍ୟଧିକ ବୃଷ୍ଟିପାତ ସହିତ "ସୁପର ମୌସୁମୀ" କିମ୍ବା "ଷ୍ଟେରଏଡ୍ରେ ମୌସୁମୀ" ବୋଲି କହିଥଲେ, କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ହାରାହାରି ବୃଷ୍ଟିପାତର 3-5 ଗୁଣ,   ଉତ୍ତାପ ପ୍ରଖର ହେବାରୁ ଗ୍ଲେସିୟର ତରଳିବା ଦ୍ୱାରା 33 ନିୟୁତରୁ ଅଧିକ ଲୋକଙ୍କୁ ବିସ୍ଥାପିତ କଲେ ଏବଂ ସମଗ୍ର ଦେଶକୁ ଜଳମଗ୍ନ କଲେ | ବିଗତ ଅନେକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତରେ ମୌସୁମୀ, ଅତ୍ୟଧିକ ବୃଷ୍ଟିପାତ, କେରଳରେ ପ୍ରବଳ ବନ୍ୟା ପରିସ୍ଥିତି ଦେଖାଦେଇଛି ଏବଂ ଚଳିତ ବର୍ଷ ଗୋଦାବରୀ ଏବଂ ବ୍ରହ୍ମପୁତ୍ରରେ ଆସାମ ଉପରେ ଖରାପ ପ୍ରଭାବ ପଡିଛି। ଅତ୍ୟଧିକ ବୃଷ୍ଟିପାତ, ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ପ୍ରାୟତଃ 300 ମିମି - 500 ମିମି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, କିଛି ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ମାସର କୋଟା ବୃଷ୍ଟିପାତ, ମୁମ୍ବାଇ, ଚେନ୍ନାଇ, ହାଇଦ୍ରାବାଦ ଭଳି ମହାନଗର ନିଗମର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜଳବନ୍ଦୀ ହୋଇପଡିଛି | ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସହର ଏବଂ ସହର ବ୍ୟତୀତ ବେଙ୍ଗାଲୁରୁର ଭାରତର ସାଇବର ରାଜଧାନୀ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଡ୍ରେନେଜ୍ ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ ହାଫାଜାର୍ଡ ସହରୀକରଣ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁମତି ଦେଇଛି ଯାହା ମୁମ୍ବାଇର ମିଥୀ, ଚେନ୍ନାଇର ଆଡିଆର୍ ଏବଂ କୁମ୍ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରାକୃତିକ ଡ୍ରେନେଜ୍ ଲାଇନ ଏବଂ ନଦୀକୁ ଅବରୋଧ କରିଛି |

ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ ଏବଂ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶରେ ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ଯୋଗୁଁ ବନ୍ୟା, ଭୂସ୍ଖଳନ ଏବଂ ଛୋଟ ଡ୍ୟାମ୍ ଏବଂ ହାଇଡ୍ରୋ ପ୍ରକଳ୍ପ ଭଳି ଭିତ୍ତିଭୂମି ନଷ୍ଟ ହେବା ସହିତ ଛୋଟ ସହରର ବଡ଼ ଅଂଶ ମଧ୍ୟ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଛି। ଏହି ବିପର୍ଯ୍ୟୟଗୁଡିକ ଯୋଜନାବଦ୍ଧ ତଥା ଖରାପ ପ୍ରୟୋଜିତ ରାସ୍ତା, ଡ୍ୟାମ୍ ଏବଂ ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ ଏବଂ ସହରାଞ୍ଚଳ ବସ୍ତିର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଦ୍ୱାରା ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନର ପ୍ରଭାବକୁ ଦେଖା ଦେଇଛି |

ଦୀପପୁଞ୍ଜ ଭାରତରେ ଅନେକ ରାଜ୍ୟ ଉପକୂଳର କ୍ଷୟକ୍ଷତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛନ୍ତି, ଯାହା କେବଳ ସମୁଦ୍ର ପତ୍ତନ ବୃଦ୍ଧି ହେତୁ ଅଧିକ ଖରାପ ହେବ ଏବଂ ଉପକୂଳରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷତିକାରକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟିକ ପ୍ରକଳ୍ପ ଦ୍ୱାରା ଆମ୍ବଗଛ ଭଳି ପ୍ରାକୃତିକ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ। ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ, ଉପକୂଳ ଜୋନ୍ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ହ୍ରାସ ବା ଦୁର୍ବଳ କରାଯାଇଛି, ଏହିପରି ଆର୍ଥିକ ବା ବ୍ୟବସାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ଉପକୂଳଠାରୁ 50 ମିଟର ଦୂରରେ ମଧ୍ୟ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଉଛି !

ସର୍ବଶେଷ ତଥ୍ୟ ପୂର୍ବାନୁମାନ କରିଛି ଯେ ମୁମ୍ବାଇ, କୋଚି, ଚେନ୍ନାଲ୍, ଭିଜାଗ୍, ପୁରୀ, କୋଲକାତା ଇତ୍ୟାଦି ସମସ୍ତ ପ୍ରମୁଖ ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ସହରଗୁଡ଼ିକର ବୃହତ ଅଞ୍ଚଳ ଉଚ୍ଚ ଜୁଆର ଏବଂ ଝଡ଼ତୋଫାନ ଦ୍ୱାରା ସମୁଦ୍ର ପତ୍ତନ ବୃଦ୍ଧି ହେତୁ ଜଳମଗ୍ନ ହେବାର ଆଶଙ୍କା ରହିଛି। ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗର ସୁନ୍ଦରବନରେ ଅନେକ ଗ୍ରାମ ସମୁଦ୍ର ପତ୍ତନ ବୃଦ୍ଧି, ଜଳମଗ୍ନତା ଏବଂ ସ୍ଥଳଭାଗର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇ ଲୋକଙ୍କ ଜୀବନ, ବାସସ୍ଥାନ ଏବଂ ଜୀବିକା ପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି।

ଚଳିତ ବର୍ଷ ଏହାର 'ଜଳବାୟୁ ଷ୍ଟ୍ରାଇକ୍' କାର୍ଯ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଅଲ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ପିପୁଲ୍ସ ସାଇନ୍ସ ନେଟୱାର୍କ ଏବଂ ଏହାର ଅନୁବନ୍ଧିତ ସଂଗଠନମାନେ ଏହି ବିପଦକୁ ଆଲୋକିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପ୍ରଭାବକୁ ମୁକାବିଲା କରିବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ତଥା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ଜରୁରୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଦାବି କରିଛନ୍ତି। ସୂଚନାଯୋଗ୍ୟ ଯେ ସରକାର ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବୁଝାମଣା ପ୍ରତି ଅଧିକ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ମୁକାବିଲା କରିବା ପାଇଁ ବିଶ୍ୱ ଉଦ୍ୟମର ଏକ ଅଂଶ ଭାବରେ ଭାରତରୁ ନିର୍ଗମନ ହ୍ରାସ କରିବାକୁ ପ୍ରତିଶୃତି ଦେଇଛନ୍ତି। ତେବେ ଭାରତରେ ଜଳବାୟୁ ପ୍ରଭାବ ଉପରେ ସରକାର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଧ୍ୟାନ ଦେଇନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପ୍ରଭାବ ସହିତ ଗ୍ରହଣ କରିବା ତଥା ସ୍ଥିରତା ସୃଷ୍ଟି ଦିଗରେ କୌଣସି ଗମ୍ଭୀର ପ୍ରୟାସ ଆରମ୍ଭ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି। ଏହା ଜଣାଶୁଣା ଯେ ଏହିପରି ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପଡିବ। କିନ୍ତୁ ଆର୍ଥିକ ତଥା ମାନବ ସମ୍ବଳ ତଥା ସାମର୍ଥ୍ୟରେ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଅସନ୍ତୁଳନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ରାଜ୍ୟ ସରକାର, ଏସ୍ ଆଣ୍ଡ ଟି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ନାଗରିକ ସମାଜ ସଂଗଠନ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନେଇ ଜଳବାୟୁ ସ୍ଥିରତା ଉପରେ ଏକ ଜାତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା (launch a National Action Plan on Adaptation and Climate Resilience) ଆରମ୍ଭ କରିବା ଜରୁରୀ ଅଟେ। ।